

14	„ПОРТОРОЖ”	У зимском периоду (од 30. октобра до 25. марта)	21,30	23,00	1,2,7		
		21,00	23,00	1,2,7			
		У зимском периоду (од 30. октобра до 28. фебруара)		У љетњем периоду (од 26. марта до 23. септембра)			
		05,30	15,00	1,2,3	06,00	20,00	1,2,3
		У зимском периоду (од 30. октобра до 28. фебруара)		У љетњем периоду (од 24. септембра до 28. октобра)			
		08,00	15,00	4,5,6,7	08,00	20,00	4,5,6,7
		У зимском периоду (од 1. марта до 25. марта)		У љетњем периоду (од 24. септембра до 28. октобра)			
		05,30	17,00	1,2,3	06,00	17,00	1,2,3
		У зимском периоду (од 1. марта до 25. марта)		У љетњем периоду (од 24. септембра до 28. октобра)			
		08,00	17,00	4,5,6,7	08,00	17,00	4,5,6,7

2. Ова наредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

VI/01 бр. 6084/1
2. новембра 1989. године
Београд

Савезни секретар за
саобраћај и везе
Јожеф Слокер, с. р.

1104.

На основу члана 33. став 1. Закона о мјерним јединицама и мјерилима („Службени лист СФРЈ”, бр. 9/34, 59/86 и 20/89), директор Савезног завода за мјере и драгоцене метале прописује

ПРАВИЛНИК

О МЕТРОЛОШКИМ УСЛОВИМА ЗА АУТОМАТСКЕ РЕФРАКТОМЕТРЕ КОЈИМА СЕ МЈЕРИ МАСЕНИ САДРЖАЈ ШЕЋЕРА У ШИРИ

Члан 1.

Овим правилником прописују се метролошки услови које морају испуњавати аутоматски рефрактометри којима се мјери масени садржај шећера у шири (у наставку текста: рефрактометри).

Метролошки услови из става 1. овог члана означавају се скраћено ознаком MUS.GR-1/1.

Члан 2.

Под рефрактометрима, у складу с овим правилником, подразумевају се инструменти којима се мјери индекс преламања свјетлости природне шире прије ферментације кориштењем појаве тоталне рефракције (потпуног преламања) свјетлости.

Рефрактометри се могу користити и за мјерење индекса преламања свјетлости раствора шећера.

Члан 3.

Рефрактометри могу бити баждарени тако да резултат мјерења представља вриједност:

- 1) индекса преламања;
- 2) масеног садржаја шећера;
- 3) концентрације шећера;
- 4) величине која је у директном односу са неком од наведених величина (нпр. могућег запреминског садржаја алкохола).

Члан 4.

Величине из члана 3. тач. 1 и 2. овог правилника имају следећа значења:

- 1) индекс преламања свјетлости хомогене супстанце дефинисан је као однос брзине свјетлости у вакууму и брзине свјетлости у тој супстанци;
- 2) масени садржај шећера (сахарозе) у воденом раствору изражава се у процентима, а једнак је броју грама

шећера у 100 грама раствора. Масени садржај шећера у шири, према конвенцији, једнак је масеном садржају шећера воденог раствора који има исти индекс преламања свјетлости одређене таласне дужине.

Члан 5.

Мјерни опсег рефрактометра за одређену величину мора обухватати одговарајуће вриједности дате у табели 1 (у прилогу), а може бити и шири, тако да обухвата вриједности мање од најмање, односно веће од највеће вриједности дате у табели 1.

Мјерни опсег може имати прекид на дијелу између нулте и минималне мјерене вриједности.

Члан 6.

Зависно од мјерене величине, најмањи подјелак скале рефрактометра мора да износи:

- 1) $2 \cdot 10^{-4}$ или $2 \cdot 10^{-5}$ за индекс преламања;
- 2) 0,1% или 0,2% за масени садржај шећера;
- 3) 1 g/l или 2 g/l за концентрацију шећера;
- 4) 0,1% за могући запремински садржај алкохола.

Члан 7.

Највећа дозвољена грешка при првом прегледу, као и при прегледима након сервисирања рефрактометара, износи један подјелак у односу на референтни водени раствор шећера, односно два подјелка при употреби шире као референтног материјала.

Највећа дозвољена грешка при периодичним прегледима рефрактометара износи колико и грешка из става 1. овог члана, увећана за 0,5 подјелка.

Члан 8.

Одступање нуле рефрактометра, при нормалним условима употребе (које прописује произвођач) у току четири сата од укључивања не смије бити веће од пола подјелка.

Члан 9.

Конструкција рефрактометра мора бити таква да омогућава његово несметано кориштење и једноставно руковање, као и његово подешавање и жигосање.

Дијелови рефрактометра морају бити израђени од материјала којим се обезбјеђују чврстина и стабилност под нормалним условима употребе.

Кубиште рефрактометра мора бити чврсто и израђено тако да дијелови уређаја буду заштићени од механичких оштећења, прашине и влаге.

Члан 10.

Показни уређај рефрактометра може бити аналогни или дигитални.

Члан 11.

Аналогни показни уређај обухвата скалу снабдјену иглом или показивачем са континуалним или дисконтинуалним помицањем.

Дужина подјелка скале треба да износи најмање 1 см. Дебљина црта подјеле треба да буде приближно једнака дебљини игле или показивача, а највише једнака четвртини дужине подјелка.

Дио игле или показивача који прекрива скалу мора бити једнак најмање трећини најкраће црте подјеле.

Сваки десети подјелак скале мора бити означен бројем, а сваки пети подјелак мора се разликовати од осталих.

Члан 12.

Ако је показни уређај дигиталан, цифре које формирају резултат морају бити висине најмање 2,5 см.

Члан 13.

Рефрактометар може бити снабдјевен штампачем за штампање резултата мјерења.

Ако је рефрактометар с дигиталним показним уређајем, одштампани резултат мјерења мора представљати поновљено показивање инструмента.

Кад је рефрактометар снабдјевен аналогним показним уређајем, одштампана вриједност је измјерена вриједност заокружена на најближу половину подјелка.

Штампање резултата мјерења не смије бити могуће прије завршетка мјерења.

Члан 14.

Рефрактометри могу бити снабдјевени уређајем за подешавање нуле, при чему подешавање мора бити једноставно и континуално без обзира на тип показног уређаја.

Са обје стране нуле подјелци морају бити ситнији тако да несигурност подешавања и контроле нуле буде мања од четвртине подјелка. Опсег контролне скале која се прелапа са мјерном скалом не смије бити шири од једног подјелка скале.

Прилаз командама за подешавање нуле мора бити заштићен.

Члан 15.

Рефрактометри који нису опремљени уређајем за подешавање нуле морају бити конструисани тако да резултат који одговара изабраној контролној вриједности одступа од те вриједности највише за \pm једну четвртину подјелка.

Такви рефрактометри морају бити опремљени уређајем за самоконтролу контролне вриједности.

Члан 16.

Рефрактометри треба да буду опремљени уређајем који обезбјеђује да показивања инструмента одговарају мјереним вриједностима на температури 20 °C. Такав уређај за температурну компензацију мора да сигнализира увијек кад радна температура пређе опсег компензације.

Члан 17.

Рефрактометри морају бити конструисани тако да промјене у границама $\pm 10\%$ називног напона и $\pm 2\%$ називне фреквенције електричног извора не изазивају промјене резултата мјерења веће од највеће дозвољене грешке рефрактометра.

Члан 18.

Радна температура рефрактометра треба да буде у границама од + 10 °C до + 30 °C.

Члан 19.

Дио уређаја кроз који пролази течност која се мјери,

као и оптичка површина сензора у контакту с флуидом, морају се аутоматски и ефикасно чистити, при чему не смије долазити до оштећења инструмента.

Члан 20.

Натписи и ознаке на рефрактометру морају бити исписани на једном од језика и писама народа, односно народности Југославије.

Натписи и ознаке на рефрактометру морају бити јасни, добро видљиви и исписани тако да се не могу избрисати или скинути.

Члан 21.

На сваком рефрактометру морају бити исписани:

- 1) име мјерене величине;
- 2) мјерна јединица;
- 3) врста мјерила (рефрактометар) и ознака типа;
- 4) фирма, односно назив или знак произвођача;
- 5) службена ознака типа рефрактометра, ако је извршено испитивање типа;
- 6) творничка број и година производње;
- 7) референтна температура;
- 8) мјерни опсег.

Члан 22.

Рефрактометри који су у употреби прије дана ступања на снагу овог правилника, а нису калибрисани у процентима у складу са одредбама овог правилника, примаће се на преглед ако испуњавају друге услове прописане овим правилником.

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 02-2528/1

1. септембра 1989. године

Београд

Директор
Савезног завода за мјере и
драгоцјене метале
Милан Межек, с. р.

Табела 1

Масени садржај сахарозе у дестилованој води (број грама сахарозе на 100 г раствора)	Индекс преламања при 20 °C	Концентрација шећера у шири (број грама шећера на литар шире)	Могући запремински садржај алкохола, у % (% vol)
1	2	3	4
10,0	1,34783	82,3	4,7
10,2	1,34814	84,5	4,8
10,4	1,34845	86,6	5,0
10,6	1,34875	88,6	5,1
10,8	1,34906	90,8	5,2
11,0	1,34937	92,9	5,3
2	1,34968	95,0	5,4
4	1,34999	97,1	5,6
6	1,35031	99,3	5,7
8	1,35062	101,4	5,8
12,0	1,35093	103,6	5,9
2	1,35124	105,7	6,0
4	1,35156	107,9	6,2
6	1,35187	110,0	6,3
8	1,35219	112,2	6,4
13,0	1,35250	114,3	6,5
2	1,35282	116,5	6,7
4	1,35313	118,6	6,8
6	1,35345	120,8	6,9
8	1,35376	122,9	7,0
14,0	1,35408	125,1	7,2
2	1,35440	127,3	7,3
4	1,35472	129,5	7,4

1	2	3	4
6	1,35503	131,6	7,5
8	1,35535	133,8	7,7
15,0	1,35567	136,0	7,8
2	1,35599	138,2	7,9
4	1,35631	140,4	8,0
6	1,35664	142,6	8,2
8	1,35696	144,8	8,3
16,0	1,35728	147,0	8,4
2	1,35760	149,2	8,5
4	1,35793	151,5	8,7
6	1,35825	153,7	8,8
8	1,35858	155,9	8,9
17,0	1,35890	158,1	9,0
2	1,35923	160,4	9,2
4	1,35955	162,6	9,3
6	1,35988	164,8	9,4
8	1,36020	167,0	9,5
18,0	1,36053	169,3	9,7
2	1,36086	171,5	9,8
4	1,36119	173,7	9,9
6	1,36152	176,0	10,1
8	1,36185	178,3	10,2
19,0	1,36218	180,5	10,3
2	1,36251	182,8	10,5
4	1,36284	185,1	10,6
6	1,36318	187,4	10,7
8	1,36351	189,7	10,8
20,0	1,36384	191,9	11,0
2	1,36417	194,2	11,1
4	1,36451	196,5	11,2
6	1,36484	198,8	11,4
8	1,36518	201,1	11,5
21,0	1,36551	203,3	11,6
2	1,36585	205,7	11,8
4	1,36618	207,9	11,9
6	1,36652	210,3	12,0
8	1,36685	212,5	12,1
22,0	1,36719	214,8	12,3
2	1,36753	217,2	12,4
4	1,36787	219,5	12,5
6	1,36820	221,7	12,7
8	1,36854	224,1	12,8
23,0	1,36888	226,4	12,9
2	1,36922	228,7	13,1
4	1,36958	231,1	13,2
6	1,36991	233,4	13,3
8	1,37025	235,8	13,5
24,0	1,37059	238,2	13,6
2	1,37093	240,3	13,7
4	1,37128	243,0	13,9
6	1,37162	245,0	14,0
8	1,37197	247,7	14,2
25,0	1,37232	249,7	14,3
2	1,37266	251,7	14,4
4	1,37300	254,4	14,5
6	1,37335	256,4	14,7
8	1,37370	259,1	14,8
26,0	1,37405	261,1	14,9
2	1,37440	263,8	15,1
4	1,37475	265,8	15,2
6	1,37510	268,5	15,3
8	1,37545	270,5	15,5
27,0	1,37580	273,2	15,6
2	1,37615	275,2	15,7
4	1,37650	277,9	15,9
6	1,37685	279,9	16,0
8	1,37721	282,6	16,2
28,0	1,37757	284,6	16,3
2	1,37793	287,3	16,4
4	1,37828	289,3	16,5
6	1,37863	292,0	16,7
8	1,37899	294,0	16,8
29,0	1,37935	296,7	17,0
2	1,37971	299,4	17,1
4	1,38006	301,4	17,2

1	2	3	4
6	1,38042	304,1	17,4
8	1,38078	306,1	17,5
30,0	1,38114	308,8	17,6

1105.

На основу члана 80. Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ”, бр. 37/88), директор Савезног завода за стандардизацију прописује

ПРАВИЛНИК**О ЈУГОСЛОВЕНСКИМ СТАНДАРДИМА ЗА ОЗНАЧАВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ОПРЕМЕ, УРЕЂАЈА И ЕЛЕМЕНАТА****Члан 1.**

Овим правилником прописују се југословенски стандарди за означавање електричне опреме, уређаја и елемената, који имају следеће називе и ознаке:

- 1) Електротехника. Означавање опреме, уређаја и елемената — — — — — JUS N.A3.750
- 2) Електрична опрема индустријских машина. Означавање елемената на цртежима, шемама, табелама и упутствима — — — — — JUS N.S3.002.

Члан 2.

Југословенски стандарди из члана 1. овог правилника чине саставни дио овог правилника, а објављују се у посебном издању Савезног завода за стандардизацију.

Члан 3.

Примјењивање југословенских стандарда из члана 1. овог правилника није обавезно.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу након истека два мјесеца од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 07-93/192
21. септембра 1989. године
Београд

Замјеник директора
Савезног завода за
стандардизацију
Вера Аврамовић, с. р.

1106.

На основу члана 80. Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ”, бр. 37/88), директор Савезног завода за стандардизацију прописује

ПРАВИЛНИК**О ЈУГОСЛОВЕНСКОМ СТАНДАРДУ ЗА КАЛЦИЈУМ-КАРБИД****Члан 1.**

Овим правилником прописује се југословенски стандард за калцијум-карбид, који има следећи назив и ознаку:

- Калцијум-карбид. Класификација и технички услови — — — — — JUS H.B9.020.

Члан 2.

Југословенски стандард из члана 1. овог правилника чини саставни дио овог правилника, а објављује се у посебном издању Савезног завода за стандардизацију.